

Pavel Krejcar

V PROMĚNNÁCH ČASU

**Pamětní publikace k 100. výročí otevření budovy
základní školy ve Svitávce**

1897 – 1997

Vážení přátelé!

Vzpomínky na dětství, mládí a rodná místa provázejí každého z nás celým životem. Některé vyvolávají pocity veselí a radostné pohody, jiné prchavý úsměv, mnohé nás vedou k tichému a vážnému zamyšlení. Všechny ale, pro některé již z dob dávných, pro druhé z nedávno minulých, znějí v našem nitru hlasem školního zvonku, který nám dnes již nostalgicky připomíná tuto dobu mládí, prožívanou v důvěrně známém a vlídném prostředí školy. V duchu znovu usedáme do školních lavic se spolužáky a kamarády, ale i prvními láskami. A do těchto vzpomínek se vynořují tváře, někdy jako z mlhavého oparu, jindy s jasnými konturami, tváře a jména těch, kteří nás také denně školními léty provázeli. Byli to naši učitelé. Vítili nás úsměvem, kdy jsme se zvědavostí i trochou bázně vstupovali do první třídy, po celá další následující léta nám předávali své vědomosti a snažili se rozvíjet naši dovednost. Přáli všem úspěšný start do skutečného života v okamžicích loučení s jednotlivými ročníky poslední třídy na naší - svitávecké škole. Jejich tváře z blednoucích či zažloutlých fotografií na nás pohlížejí i po létech s vlídností. Vzpomínáme na ně vděčně, vzpomínáme rádi. Dnes již všichni víme, že to s námi vždy mysleli dobře, neboť byli vedeni cílem svého životního poslání - vychovat dobrého člověka. Mnozí z nich tu již mezi námi nejsou, i jména se pomalu vytrácejí z paměti. S některými se ale občas po létech setkáváme a společně vzpomínáme. Kéž by se tak vrátila ta krásná doba školních let! Jenže - zůstaly jen ty fotografie a vzpomínky a s nimi následující stránky svědectví o stoleté historii školní budovy ve Svitávce. To vše společně ať vykouzlí na našich tvářích znovu ten dobrosrdečný školácký úsměv plný krásných vzpomínek.

Slávka Slámová
ředitelka školy v. v.

Historie školství ve Svitávce do roku 1919

Konkrétních informací o středověkých a raně novověkých školách v našem regionu se dochovalo velmi málo. Zmínky o nich je možno nalézt v zápisech farních nebo v městských či pamětních knihách.

V době pobělohorské se školy dostávaly do správy a pravomoci katolické církve, o finanční zajištění se staraly fary a vrchnostenské úřady.

Převratný názor o užitečnosti vzdělaných obyvatel pro stát přináší až doba tereziánská svými zásadními změnami ve školství. Proto také všeobecný školský řád z r. 1774 zavádí povinnou školní docházku od 6 do 12 let a vzniká síť farních triviálních, někdy i filiálních škol. Po vydání tolerančního patentu Josefem II. r. 1781 se zřizují i školy evangelické. Šestiletá docházka byla však ve skutečnosti jen na papíře, většinou se do školy moc nechodilo. Učilo se jen pamětně, výsledky byly bídné. Po ukončení této školní docházky žáci zapomínali psát a svůj podpis nahrazovali křížky.

O stavbu škol nadále pečují vrchnosti, dozor nad jejich zřizováním, vydržováním i nad docházkou dětí mají krajští školní komisaři, ustanovení při krajských úřadech. Církevní dozor v jednotlivých děkanstvích vykonávají ve funkci okresních školních dozorců samotní děkani, v diecézi i kanovník.

V r. 1850 jsou zřizovány zemské školní úřady a instituce zemských školních inspektorů. Škola začíná být chápána jako národně vzdělávací ústav.

Na základě zákona č. 48/68, podle něhož r. 1868 převzal řízení školství stát, a dále podle zemského zákona č. 3/70 vznikají v každé obci, kde se nachází sídlo školy, nejnižší školské úřady - místní školní rady (dále jen m. šk. r.).

Ve Svitávce, patřící do tehdejšího politického okresu Boskovice, byl řízen zmíněný orgán okresní školní radou (dále jen c. k. okr. šk. r.), ustanovenou v okresním sídle r. 1870. Samotná c. k. okr. šk. r. v Boskovicích podléhala zemské školní radě v Brně (dále jen c. k. z. šk. r.) a okresnímu hejtmanství v Boskovicích.

M. šk. r. se skládaly z představeného obce - starosty, který radě předsedal, katolického duchovního správce (případně evangelického), ze zástupce školy a několika zástupců obce. Tato rada dbala o dodržování zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, o školní budovu a její vybavení, spravovala místní fond pro školu nebo případné nadace, měla dohled nad učiteli. Jeden z odborných členů rady byl okr. šk. r. ustanoven místním školním inspektorem (Skutil, 1977).

Poněkud odlišně tomu bylo při obsazení funkce předsedy první známé m. šk. r. roku 1871 ve Svitávce, do níž byl zvolen Rudolf Jaroš, mlynář ze Zbožku, funkci místopředsedy zastával Antonín Klouček, rolník z Chrudichrom. Mezi další členy patřil školdozorce Václav Vychodil, zdejší farář a Rudolf Pelíšek, učitel.

Do Svitávky byly přiškoleny obce Zboněk, Chrudichromy (do r. 1892), Skalice nad Svitavou (do r. 1868), a od r. 1869 Sasina a Klevetov.

Stará škola

Stará farní jednotřídní triviální škola ve Svitávce se nacházela odedávna v malém domku pod kostelem, který byl r. 1788 přestavěn a zvýšen o jedno poschodí. Délka budovy byla 19 a šířka 8 m.

Učitel J. Knies (1904) tvrdí, že ke stavbě 1. poschodí došlo až r. 1807 na základě nařízení olomouckého arcibiskupa při generální *visitaci* r. 1804 s požadavkem rozšíření školy na dvoutřídní. Zvýšení budovy o jedno patro přišlo obec na 1608 zl. Vrchnost se zavázala, že bude dodávat 14 sáhů dříví na otop, školního pomocníka platil ve výši 30 zl. rektor z náboženského fondu.

Definitivně dvojtřídní se stala škola až r. 1850, kdy ji navštěvovalo 207 žáků.

R. 1874 byla škola stavebními úpravami rozšířena na trojtřídní, dochází do ní 303 žáků. V přízemí byla umístěna jedna učebna a dvě malé světničky s kuchyní pro nadučitele, v poschodí se nacházely dvě

vyučovací světnice a jedna malá světnička pro učitele.

Na čtyřtřídní byla škola rozšířena r. 1885. Za tím účelem byla pronajata jedna místnost v domě č. 48, což byla budova radnice na náměstí. Stav žáků ve šk. r. 1885/6 dosáhl počtu 370.

Pronajmutím druhé místnosti v objektu radnice r. 1890 došlo k rozšíření školy na pětitřídní, počet žáků se zvýšil na 384. Vyučováno je pět dnů v týdnu - od pondělí do středy, v pátek a sobotu. Čtvrtky a neděle jsou volné.

Vzhledem k tomu, že objekt radnice, v níž se mimo úředních místností nachází i hostinec, nevyhovuje školskému zákonu pro další možnou výuku žáků, zasílá c. k. okr. šk. r. dne 20. prosince 1889 m. šk. r. důrazný přípis, v němž „... ukládá se místní školní radě nutně potřebné započeti nové stavby školní budovy v úvahu vzíti a potřebné přípravy s největším urychlením provésti ...“

Po ukončení *visitace* c. k. okr. školdozorcem Josefem Čechem se v jeho zprávě ze dne 17. května 1892 objevuje výtky k neřešenému problému „... pročež se tímto místní školní radě nařizuje, by brzo ku stavbě nové budovy školní přistoupila.“ Toho roku chodí do školy 326 žáků. Při následujících každoročních *visitacích* je vždy žádáno o podání zprávy ve věci přípravy stavby požadované školy.

Nejstarším známým svitáveckým učitelem z r. 1713, jehož jméno bylo poznamenáno v kostele na tabernaklu, byl **Vavřín Pěch**. R. 1775 odešel zdejší učitel Antonín Nesvadba a jeho nástupcem se stal Herman Ševčík. Za něj zde působili co podučitelé: Jan Heš, výborný hudebník, a František Konečný, který zemřel 27. září 1836 na „*koleru*“. Po něm nastoupil prozatímní učitel Martin Pánek. Poněvadž se tehdejšímu faráři a děkanu Vavřínu Muchovi nelíbil pro „*špatnou hru na varhany*“, byl odvolán a na jeho místo nastupuje Antonín Pelíšek. Jeho syn, **Rudolf Pelíšek**, byl 24. února 1873 ustanoven c. k. z. šk. r. jako **první nadučitel** ve Svitávce. Po něm je 16. května 1892 dosazen na místo nadučitelské varhaník, **Jan Špatinka**, učitel z Kunštátu. S rokem jeho příchodu je spojen začátek zábav a koncertů v obci pořádaných učitelským sborem. Jejich výtěžek byl používán k nákupu učebních pomůcek a knih do školní knihovny.

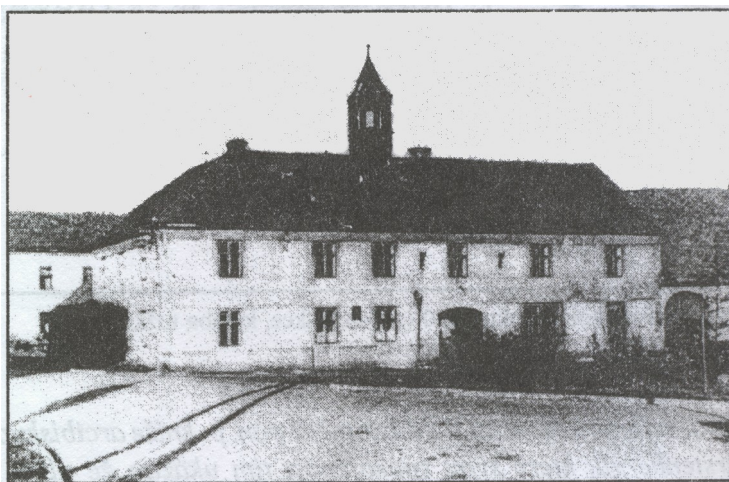
Bez zajímavosti nejsou následující výňatky z první školní kroniky, vztahující se k období výuky ve staré škole.

1. Národní škola ve Svitávce kolem roku 1890 (rekonstrukce, kresba tužkou)

1854 13. 5. 1854 odbýval veřejnou zkoušku Nejdůstojnější pán, p. kníže arcibiskup olomoucký, Bedřich lantkrabě z Fürstenbergů, který svou spokojenost tím ukázav, že dítky pochválil a jim pak rozdával stříbrné peníze. Učitele Antonína Peliška jmenoval vzorným učitelem dne 26. 7. 1854.

- 1856 Dne 19. 11. 1856 u přítomnosti zástupců přiškolených obcí a t. č. okr. představeného Josefa Staška bylo vyjednáváno skrze zvýšení příjmů učitelů. Dle fassé z téhož roku obnášel příjem učitele 300 zl. 33 kr. k. m. a podučitele 120 zl. stříbra.
- 1866 V letech 1863 až 1866 zuřil ve Svitávce strašný požár. Skoro každý týden padlo jedno aneb i více staveb tomuto zhoubnému živlu za oběť. Na zelený čtvrtek 24. 3. 1864 o 3 hodinách strávil oheň také střechu školní. Válka rakousko-pruská. Při pochodech rakouského vojska, které se do Svitávky v dubnu dostavilo, neutrpěla škola ničehož, jen že školní vyučování muselo již 1. červencem ukončeno býti. Ve středu 11. července k 5 hodině ukázali se první Prusi a 12. července byly obě učírny naplněny vojskem pruským, které z vrchní učírny si udělalo ševcovskou dílnu. Mimo těchto byli ještě dva důstojníci a tři poddůstojníci v bytu. Poslední vojsko pruské odtáhlo 15. září 1866. V tomto roce stihly Svitávku tyto nehody: z jara povodeň a nepřátelské vojsko v létě a konečně kolera, které asi jen zde 50 osob ve dvou měsících za oběť padlo.
- 1874 Dle fassé ze dne 19. 11. 1856 obdržel učitel každoročně od Svitávky 2 1/2 míry žita a 1 1/4 pšenice. Cena obojího byla tehdy vypočítána na 9 zl. stříbra. Tato dávka byla r. 1874 vykoupena. Obec byla povinna jistinu 180 zl. r. č. u c. k. berního úřadu v Boskovicích uložit, ze které každoročně 1. 11. nadučitel proti dané kolkované kvitanci sobě může 9 zl. r. č. úroků vyzvíhnouti (od r. 1875).
- 1877 Radovánky (výlety) se uspořádaly: 29. 5. 1870 na kopec Hradisko, 3. 6. 1871 do zahrady u pazderně, 26. 6. 1872 a 21. 6. 1874 na Hradisko, 22. 7. 1877 do lesa lubinského.
- 1879 Rok tento byl jubilejní a to: J. V. císař pán slavil 25. leté jubileum svého manželství. 23. dubna v den předslavnostní bylo městečko celé osvětlené, na náměstí veliké transparenty se nacházely, hudba chodila ulicemi a silně se střídalo. 24. dubna v 9 hodin ráno sloužena byla slavnostní mše svatá, při které přítomni byli obecní zastupitelstva i přiškolených obcí, místní školní rada, dítky školní i mnoho jiného obecnstva. Po mši sv. odebrali jsme se do školy, kde slavnostní program pokračoval. Večer - ačkoli pršelo - sazeny byly stromy na náměstí.
- 1888 Oslava 40 letého panování Jeho Veličenstva. Dle výnosu vevesl. c. k. zem. šk. r. ustanovil Jeho Exc. pan ministr, že 40 leté panování J. V. má na obecných školách oslaveno býti, a k tomu byl 1. neb 3. prosinec ustanoven. Dne 3. prosince ráno shromáždili se žáci ve škole, odtud pak vedeni byli do chrámu Páně, kdež o osmé hodině sloužena byla slavná mše sv. panem katechetou Vinc. Grézlem. Po ukončení byla zazpívána národní hymna. Z chrámu Páně šli žáci do dvorány p. Šochovy, kdež slavnost započala ...
- 1896 Dne 18. června podnikli žáci III. ,IV. a V. třídy výlet do Sloupa a k Macošě na vo zech provázení jsouce sborem učitelským.

2. V budově radnice byla před otevřením nové školy umístěna 4. a 5. třída obecné školy.

Nová školní budova

Téměř s roční prodlevou od přijetí již zmíněného přípisu c. k. okr. šk. r., žádá m. šk. r. 13. prosince 1890 brněnského stavitele Antonína Tebicha o pomoc při vyhledání stavebního místa v obci včetně následného zhotovení výkresové dokumentace. Do května následujícího roku stavitel předkládá několik variantních návrhů. Vlastní zahájení stavby, plánované na r. 1892, je neustále oddalováno, převážně z důvodu nedostatku finančních prostředků obce.

I když od počátku, dle záznamů, přicházela v úvahu jednopatrová budova, přesto se m. šk. r. 23. prosince 1895 usnáší pro stavbu budovy dvoupatrové. Toto svoje rozhodnutí však mění definitivně o měsíc později a přiklání se, právě z důvodu nedostatku financí, k návrhu původnímu.

O čtvrt roku později, 17. dubna 1896, je konečně rozhodnuto. Provedení stavby je na základě nejnižší nabídky zadáno významnému boskovickému staviteli Karlu Havlinovi. Původní rozpočet znějící na 33 000 zl. r. č. jako jediný z oferentů snížil o 9,4%, tedy na částku 29 898 zl. r. č. Zároveň je staviteli uloženo zhotovit hrubou stavbu se zastřešením do konce r. 1896 a ke svému účelu ji předat do 31. července 1897.

O samotné výstavbě školy i změně termínu jejího ukončení nebyly nalezeny bližší hodnověrné zprávy. Víme však, že 20. dubna 1897 byla hotová hrubá stavba bez omítek. Další údaj se vztahuje k **8. září 1897**, kdy novou školní budovu, na jejíž otevření čeká 307 žáků, slavnostně za přítomnosti mnoha občanů a místních spolků vysvětil svitávecký farář a kons. rada František Špidla. V kolaudačním zápisu ze dne 17. září je mimo jiné uvedeno: „... *Letní tělocvična dosud zařízena není a jest k tomu účelu vyhlédnuto místo na severovýchodní straně školní budovy ve školní zahradě ... Jelikož se s vyučováním započne již tyto dny a nelze předpokládati, že zdivo úplně jest vyschlým, doporučuje se, by již v době podzimní a dále i v zimní v učírnách hojně se topilo a větracích zařízení vydatně upotřebilo.*“

Každého, kdo vešel do vestibulu školy, upoutala bílá mramorová deska s nápisem: **Vystavěno na památku padesátiletého panování Jeho Veličenstva, císaře a krále Františka Josefa I. nákladem školní obce Svitávky roku 1897.**

1898 V jubilejním tomto roce pořádány byly na oslavu padesátiletého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. následující školní slavnosti: 24. října započala slavnost slavnými službami Božími, po nichž odebral se průvod školních dětí, slavné místní školní rady, slavného výboru obecního a velikého množství obecního ku prapory ozdobené budově školní, kde nadučitel Jan Špatinka promluvil slavnostní řeč, žáci deklamovali a nakonec zapěli císařskou hymnu. Na to zasazeno bylo 6 stromků „císařských“ před budovu školní. Odpoledne o 1 hod. vyšel týž průvod pod Hradisko, kde se založil „císařský sad ovocný“. Odtud šli žáci do hostince, kde byli vyčastováni. Tím slavnost toho dne skončena. Mimo to založen byl též u kostela na památku padesátiletého panování J. V. „park“ nazvaný „Císařský jubilejní park“. Celá osada v týž den skvěla se v rouše slavnostním. A konečně nově zasazený les na obecním pozemku za Svitávkou směrem k Letovicím, veliká to stráž proti císařské silnici, nazván na věčnou památku tohoto jubilejního roku „Císařský les“.

R. 1901- daruje slavný český cestovatel Dr. Emil Holub svitávecké škole sbírku nerostů (horniny jihoafrické, evropské a z japonských ostrovů), fosilie a sbírku červů, korýšů, ryb a ptačtva.

R. 1910 - Výnosem c. k. zem. šk. r. č. 13648 ze dne 30. května 1910 byla škola rozšířena na šestitřídní. Na začátku školního roku 1910/1 dochází do 6 tříd a dvou povolených poboček při 1. a 5. třídě 440 žáků.

R. 1912 - Dnem 1. března 1912 je ustanoven do Svitávky jako zatímní učitel II. tř. **František Řepka**. Narodil se 23. února 1890 v Železnici u Jičína. Jeho rodinná výchova v duchu vlasteneckém a studia na jičínském učitelském ústavu probudily již v mladém studentovi „živou touhu vyorat na půdě národní práce brázdu co nejhlubší“. Po nedlouhém působení v Blansku a ve Sloupě přichází do Svitávky. Službu

učitelskou koná svědomitě, horlivě, ale spravedlivě. Během své doby působnosti učí na obecné škole a měšťanské škole chlapecké, na škole obecné dosahuje funkce řídicího učitele. Oživuje a plně rozvíjí činnost místní TJ Sokol, kde jako náčelník vede téměř všechny věkové složky a vychovává nové cvičitele. Jeho trvalým památkem se stává budova sokolovny, na jejímž postavení má největší zásluhu. Organizuje různá kulturní vystoupení sokolského divadelního souboru a pěveckého sboru, sám hraje loutková představení pro děti, zajišťuje veřejná cvičení a tělovýchovné akademie. Výtěžkem z akcí splácí půjčku na stavbu sokolovny. Stává se na téměř dvacet let knihovníkem v obecní knihovně, pracuje dlouhá léta na okrese, je zvolen náčelníkem Sokolské župy Krále Jiřího . . .

Školní zápisy z let 1883 - 1914 nám nabízí další jména. Připomeňme si alespoň některá z nich: Františka Havrdová, Terezie Horáková, Františka Svěráková, Marie Šimanovská, velmi temperamentní žena zapojená do práce místních spolků, Antonie Šmejkalová, činná v Sokole a dalších spolcích, v roce 1920 se provdává za Fr. Řepky, Josef Daneš, Josef Drahovzal, všestranně činný v obecních spolcích, vášnivý včelař, Dominik Čech, Antonín Weber, Karel Král, výborný hudebník, který působil jako dirigent v orchestru a pěveckém sboru Sokola, Emil Roth, František Sedláček, jehož přičiněním byly zalesněny okolní stráně Svitávky a kopec Hradisko, František Štácha, výborný zpěvák a hudebník, který od 1. dubna 1929 nastupuje místo řídicího učitele v Sebranicích, Jaroslav Šröder, o němž Fr. Řepka ve školních zápisech uvádí, že r. 1908 založil ve Svitávce TJ Sokol a byl jeho prvním starostou. Rok příchodu v uvedených letech a délka působnosti na škole u jednotlivých vyučujících byla individuální.

1. světová válka - Výstřely v Sarajevu v červnu 1914 změnily náhle život všech obyvatel celé monarchie. Velká část mužů odchází na frontu. Ve školách jsou ve většině případů jednomu učiteli přiděleny dvě až tři třídy, jiní konají vojenskou službu, další provádějí soupisy obilních osetých ploch, rekvizice, shánějí válečné půjčky, organizují sběr kovů, kopřiv a jiné práce s válkou spojené. Školáci pomáhají rodičům shánět potraviny. Pro několik kilogramů brambor, které odnášejí v batohu na zádech, podnikají vzdálené cesty a často se vracejí z takové výpravy domů až za tři či čtyři dny. Školní docházka je proto velmi nepravidelná, nemálo je dnů, kdy ve třídě schází 50 - 70% žáků. Hlad nutí lidstvo k častým a neslýchaným krádežím, krade se všechno, v noci i za bílého dne.

Národní a měšťanské školy v letech 1919-1948

Rozvoj školství nastává se vznikem nové Československé republiky roku 1918. Nařízením vlády č. 608 Sb. ze dne 6. 11. 1920, byla provedena reorganizace ve školské správě. Okresní školní rady byly zrušeny a nahrazeny okresními školními výbory (dále jen okr. šk. v.), místní školní rady byly nově organizovány, v každé školní obci fungovaly jako veřejný úřad. Funkční období m. šk. r. bylo čtyřleté. Od roku 1935 vznikaly na základě zákona č. 233/35 Sb., který měl platit od 1. 1. 1936, újezdní školní rady (dále jen ú. šk. r.), zřizované z m. šk. r. v obcích, v nichž byly újezdní měšťanské školy. Jejich složení bylo obdobné jako u m. šk. r. pouze s tím rozdílem, že v ní byli zástupci všech obcí celého újezdu a předsedou byl zpravidla starosta obce, v níž bylo sídlo újezdu. V roce 1943 byly m. šk. r. zrušeny, jejich pravomoc přešla na starosty obcí, v roce 1945 byly znovu obnoveny. (Skutil, 1977)

Již před vypuknutím první světové války se mezi občany Svitávky ozývají hlasy po zřízení měšťanské školy, v níž by se dostalo žákům vyššího vzdělání. Tuto snahu vyvolal v červenci r. 1913 na *Panském domě* ve Svitávce ředitel měšťanské školy v Letovicích Karel Červinka, jenž ve svojí přednášce, kterou uspořádalo „Krajinské sdružení učitelstva měšťanských škol v okresu boskovském“, zdůraznil všechny výhody vyplývající z absolvování této školy. Červinka byl znám jako pohotový řečník a jeho výklad se neminul účinkem. Zřejmě by ke zřízení měšťanské školy i přes nesouhlas ředitele továrny, jako zástupce fy Mos. Löw-Beer došlo, kdyby dobrý úmysl občanů nepřekazilo vypuknutí první světové války.

R. 1919, opět ve stejném letním měsíci, přijel ředitel Červinka do Svitávky znovu. Jeho mise, jejímž cílem bylo oživit myšlenku válečným požárem umlčenou, byla úspěšná. Žádost m. šk. r. o zřízení měšťanských škol odeslaná již 30. července má plnou podporu jak u zástupců sociálně demokratické strany, jejíž představitelé se po poválečných volbách dostali na svitáveckou radnici, tak i u okr. šk. r. v Boskovicích.

Výsledkem požadavku je výnos č. 27275 ze dne 15. října 1919, který v soulase se zemským výborem a s předpokladem, že jsou pro potřeby měšťanské školy zajištěny vhodné místnosti a nutné školní pomůcky, povoluje, aby byla ve Svitávce zřízena veřejná **trojtřídní chlapecká a trojtřídní dívčí škola měšťanská** s českým jazykem vyučovacím a aby otevřeny byly obě první třídy těchto škol ihned. Ostatní třídy budou otevřeny postupně v dalších dvou školních letech. Obě tyto školy se podřizují správě ředitele měšťanské školy chlapecké.

O splnění podmínek se zřizovatelé osobně přesvědčili na komisionelním jednání 23. října 1919. Zároveň bylo systemizováno při těchto školách jedno místo ředitele, tři místa učitelů a tři místa učitelek, zastupujících tři odborné skupiny. Dále byla zmocněna okr. šk. r. k vypsání konkurzu na obsazení místa ředitele a odborné učitelky. Povolila, aby tato místa byla prozatímně obsazena.

Zatímním správcem obou nově zřízených měšťanských škol, chlapecké i dívčí, byl ustanoven s výhradou schválení z. šk. r. učitel zdejší obecné školy **Jan Špatinka** a to do doby definitivního obsazení. Dále byl přidělen službou měšťanské škole chlapecké se stejnou výhradou schválení zdejší definitivní učitel František Řepka, pro dívčí měšťanskou školu byla přidělena nově jmenovaná zatímní učitelka Josefa Vernerová, která do té doby působila na obecné škole v Lysicích.

Všichni jmenovaní nastoupili svou službu na měšťanských školách umístěných v budově obecné školy 1. listopadu 1919, kde bylo téhož dne zahájeno vyučování. Do třídy chlapecké bylo přijato 55 žáků, do dívčí 58 žákyň.

Šk. r. 1919/20 - Nedostatečné příjmové poměry učitelů byly upraveny zákonem z 23. května 1919. Podle něho jsou učitelům přiznány příjmy rovnající se příjmům státních úředníků v příslušných třídách a skupinách. Výnosem z. šk. r. č. 9146 z 12. dubna 1920 byl jmenován prvním ředitelem měšťanských škol **Josef Zahradník**, pocházející z Nového Města na Moravě.

Šk. r. 1920/1 - Postupným zřizováním dalších tříd měšťanské školy vznikala požadavek na nové vyučovací místnosti. Z toho důvodu byla pro obecnou školu uvolněna firmou Mos. Löw-Beer ve školním r. 1920/1 budova opatrovny, do níž se přestěhovala 1. - 4. tř., 5. - 6. tř. zůstala v budově školy. První známý učitelský sbor na měšťanské škole tvoří ředitel Josef Zahradník, František Morkes, František Řepka, Josefa Vernerová, Vlasta Rivolová, Františka Šröderová a kaplan P. František Rambousek. Výnosem č. 13715 ze dne 15. února 1921 bylo rozpuštěno ve Svitávce obecní zastupitelstvo. Na jeho místo byla do září 1922 dosazena správní komise v čele s vládním komisařem J. Špatinkou, řídícím učitelem na obecné škole, který tak zastával funkci starosty obce.

3. Budova bývalé opatrovny sloužila také obecní škole. Foto 1997.

R. 1923 - Při obecné škole byla r. 1923 zřízena **živnostenská škola pokračovací**, na níž vyučovali učitelé z obecné školy. Na této škole se vyučovalo jen do r. 1928, kdy byla zrušena a její žactvo bylo převedeno do živnostenské školy pokračovací v Boskovicích. Ve šk. r. 1923/4 je ustanoven jako zatímní správce obecné školy **Karel Král**.

R. 1924 - Další narůstající nedostatek učeben je jen částečně a navíc dočasně vyřešen r. 1924 zabráním bytu řídicího učitele pro školní účely. Z jednoho pokoje byla vytvořena sborovna, druhý byl použit pro potřeby 6. závěrečné třídy, z třetí místnosti vznikla dílna pro ženské ruční práce a kuchyně k vaření. Je uvažováno nad přístavbou opatrovny nebo novostavbou obecné školy.

Šk. r. 1924/5 - Novým řídicím učitelem na obecné škole je ustanoven **Josef Drahovzal**. Poprvé je ve Svitávce zavedena a školou pořádána oslava „Svátku matek“, jejíž pravidelný úvod i v mnoha následujících letech začíná průvodem z *Podhradí* a končí vystoupením žáků kulturním programem, který byl připraven společně s učiteli. Od r. 1928 se tato kulturní část, stejně jako mnohé jiné, odehrává v sokolovně. V témže šk. r. je zavedena též zimní slavnost, nazvaná „Vánoční strom republiky“.

Šk. r. 1925/6 - Dle zákona č. 286 sb. z. a. n. o úsporných opatřeních (restrikce) ze dne 22. prosince 1924 byly ve šk. r. 1925/6 definitivní pobočky při 1. a 2. tř. zrušeny, obecná škola je tedy pětitřídní s pobočkou při 5. tř. jako třídou závěrečnou. Žáci a žačky měšťanské školy podnikli za doprovodu čtyř učitelů ve dnech 25. - 28. června výlet do Vysokých Tater.

4. Nová škola ve dvacátých letech

Šk. r. 1928/9 - Novým ředitelem měšťanských škol se stává **Josef Mihola**, který přišel z měšťanské školy v Černé Hoře. V jubilejním r. 1928 byl při oslavě 10. výročí vzniku naší republiky založen Jubilejní fond pro chudé školní děti. Do tohoto fondu jsou ukládány darované finanční částky Občanskou záložnou ve Svitávce, obec. zastupitelstvem, místními spolky a veřejnými sbírkami. Podle smlouvy, kterou sjednala m. šk. r. s TJ Sokol, má škola právo od 1. ledna 1928 cvičit a užívat náradí v sokolovně a dále využívat ke cvičení a hrám sokolské letní hřiště.

Šk. r. 1929/30 - V tomto šk. r. bylo **započato se stravováním žactva** ve škole, na něž přispívala obec, m. šk. r. a příležitostně sbírky při různých školních akcích, později i minist. soc. péče. Předsedou stravovacího odboru byl ustanoven uč. Fr. Řepka. Kuchyně byla vybavena sporákem a dalším potřebným zařízením, role kuchařek se ujaly uč. J. Kunteová, A. Řepková, pí. Miholová a „*celá řada ochotných dam*“. Dne 29. srpna 1929 zemřel farář Vincenc Grézl, jeho místo zastupoval administrátor Richard Zavadil. Dne 20. prosince 1929 nastupuje nový farář Eduard Řeřucha. Na obecné škole působí: řídící učitel Josef Drahovzal, František Řepka, Antonie Řepková, Anna Korošková, Helena Dvorská, František Řehoř, Josef Zatloukal a Věra Zachovalová. Ženským ručním pracím vyučuje Otilie Jelínková a Jaroslava Kunteová z měšťanské školy. Učitelství sbor měšťanské školy chlapecké má následující složení: zatímní ředitel Josef Mihola, odb. učitelé Viktor Cejpek, Jaroslav Staniček a Karel Mareš, na škole dívčí učí odb. učitel Josef Kopecký, František Konečný, zat. uč. Jaroslav Jurek a uč. němčiny Marie Vockenrothová.

Nadstavba školy

Povolením poboček při 1. a 2. tř. obecné školy ve šk. r. 1929/30 byla pro nedostatek místa umístěna jedna třída měšťanské školy v kreslíně. Uvedený problém se stal podnětem pro jednání m. šk. r. Její usnesení vyjadřovalo pochopení vážnosti vzniklé situace a hovořilo o stavbě nové budovy pro školu měšťanskou. Ovšem nedostatek finančních prostředků pro navrhovanou novostavbu a neustálé oddalování schválení nového zákona o újezdních školách, který měl i tuto problematiku řešit, se stalo rozhodujícím pro jiné aktuální řešení: m. šk. r. rozhodla rozšířit stávající budovu obecné školy nadstavbou druhého patra. S tímto návrhem okr. šk. v. na komisionálním jednání 2. června 1930 souhlasil. Zároveň byla k provedení nadstavby stanovena lhůta osmi neděl, za využití prázdninových měsíců července a srpna. Práce byly zadány zednickým mistrům, Václavu Maláskovi ze Svitávky a Jindřichu Kachlíkovi z Lysic, odborný dozor nad prováděním stavby měla fa Havlina a Janoušek z Boskovic. Na straně zadavatele stavby byla vytvořena pětičlenná stavební komise, jejímž předsedou byl ustanoven J. Drahovzal, druhým zástupcem školy byl učitel Fr. Řepka. Tato komise nahrazovala plénum m. šk. r. při rozličných stavebních opatřeních. Hned na počátku prací se vyskytla nepředvídaná překážka - mnohé stropní trámy v 1. poschodí byly na koncích ztrouchnivělé. Bylo rozhodnuto položit nad třídami trámy nové, nad chodby a kabinety usadit cementové stropnice. K dalšímu pozdržení stavby přispěly několikadenní vydatné deště a navíc návrh inspektora Al. Menšíka na rozšíření tří kabinetů přístavbou balkónů vyčnívajících do dvora. Šatny byly zřízeny pomocí přepažení části chodeb pérovými dveřmi. Do celé budovy byly dány nové podlahy z ložovek. Vnitřní zařízení tříd, posunovací listové tabule, stoly a židle, dodala fa E. G. Baráček z Černé Hory za 70 000 Kč. **Kolaudace nadstavby** proběhla 15. října 1930. Původní rozpočet ve výši cca 300 000 Kč byl vícepracemi zvýšen na 526 000 Kč. Během prázdnin odešel 1. srpna ze služby školník V. Růžička a na jeho místo byl ustanoven František Dufek, tovární dělník ve Svitávce.

Šk. r. 1930/1 - V tomto šk. r. má obecná škola 5 tříd postupných, 2 zatímní pobočky a nově zřízenou pomocnou třídu. Ze zdravotních důvodů nastupuje řídící učitel obecné školy J. Drahovzal zdravotní dovolenou, 1. února 1932 odchází na trvalý odpočinek. Zatímním řídícím učitelem je pověřen Fr. Řepka.

Šk. r. 1933/4 - Novým řídícím učitelem obecné školy se stává od 1. září **Jan Jedlička**, který působil jako řídící učitel v Mladkově.

Šk. r. 1936/7 - Chlapecká měšťanská škola je rozšířena o jednorozhodný učební kurs (IV. tř.). Celkem obě měšť. školy navštěvuje 259 žáků, učí se v 7 třídách. Po odchodu J. Jedličky se stává zatímním řídícím učitelem obecné školy opět Fr. Řepka, od 1. listopadu 1939 získává titul řídícího učitele.

R. 1937 - „V to kalné ráno, 14. září ...“, jak napsal jeden z našich největších básníků, zemřel prezident Osvoboditel, T. G. Masaryk. Na rozloučení jeli: za školu obecnou A. Řepková a Fr. Řepka, za školy měšťanské J. Kunteová, Fr. Kalina a L. Senz.

R. 1938 - Výnosem min. škol. a nár. osvěty ze dne 23. 5. 1938 č. 65965 je zřízena ve Svitávce **újezdní měšťanská škola** s následujícím obvodem: Svitávka, Klevetov, Sasina, Zboněk, Chrudichromy, Míchov, Podolí a Sebranice. Školu navíc navštěvují i žáci z dalších okolních vesnic: Vísek, Skalice, Voděrad

a Mladkova. Na chlapecké škole vyučují: ředitel J. Mihola, J. Staníček, O. Zatloukalová, J. Zatloukal, I. Burkoň, V. Macková, na škole dívčí: Fr. Klíč, Fr. Kalina, L. Senz, J. Kunteová. Římskokatolické náboženství vyučuje E. Řeřucha, evangelické diakon F. Rumíšek. 5. srpna zemřel první ředitel měšťanské školy Josef Zahradník. Na základě mobilizačního rozkazu nastoupili 24. září vojenskou službu učitelé Fr. Klíč a Fr. Kalina. Oba se za necelé dva měsíce vrátili zpět.

2. světová válka - Podle vládního nařízení č. 349/40 přestává být občanská nauka a výchova vyučovacím předmětem, dále je zrušeno vyučování dějepisu, dějin české literatury a církevního dějepisu. V hodinách dějepisných se smělo vyučovat jen o německé Říši. Dalším povinným předmětem se stává německý jazyk, učebnice jsou revidovány a v nich začerňovány nehodící se texty. Vysvědčení, školní razítka i veškeré školní zprávy jsou v jazyce německo-českém. Na základě příkazů jsou školní kroniky zapečetěny a uloženy ve školním archivu, pro obě školy jsou založeny nové *Schulchronik* s datem 1. září 1940. Obecná škola je ve šk. r. 1940/1 organizována jako pětitřídní smíšená a je ve dvou budovách - I., II. a, II. b a III. tř. jsou umístěny v opatrovně, IV. a, IV. b a V. tř. v hlavní budově školy. Výjimku tvoří šk. r. 1942/3, kdy je organizována výnosem z. šk. r. jako čtyřtřídní, v tomto roce došlo ke sloučení I. a II. tř. v opatrovně, ostatní třídy se nalézají v hlavní budově. Stejně je tomu s umístěním tříd v následujících válečných školních letech. Měšťanská škola je ve šk. r. 1940/1 organizována jako trojtřídní újezdni chlapecká a dívčí se IV. tř. smíšenou ve funkci jednoročního kursu. Počátkem šk. r. 1942/3 byly pro malý počet žáků spojeny na měšťanské škole I., II. a IV. tř. chlapecké a dívčí. V následujícím šk. r. jsou jako smíšené I. až III. tř., IV. tř. je rozdělena na chlapeckou a dívčí. Ve šk. r. 1944/5 jsou všechny čtyři třídy smíšené. V r. 1940 byly na všech českých školách zakázány učebnice. Učitelé jsou nuceni učební látku názorně vysvětlit, žáci se učí podle opsaného učiva z tabulí. V měsíci listopadu r. 1940 bylo ukončeno dláždění ulice před školou přes náměstí až za most u radnice a rozšířen most přes potok Sebránek. Rekonstrukce vozovky, jejíž povrch byl až do této doby nezpevněn, byla docílena po dvanáctiletém úsilí učitele a člena okr. výboru Fr. Řepky a starostů obce Osvalda Horáka a Josefa Jalového. Následně zřídila obec před školou nový široký chodník. Podle výnosu min. škol. a nár. osvěty ze dne 30. dubna 1941 byly umístěny v předepsané formě a učebnách portréty říšského vůdce a státního presidenta. Chodby byly patřičně „zdobeny“ ze současných bojišť. Učitelé povinně navštěvovali kurzy němčiny, jejich znalost tohoto jazyka byla podrobena zkouškám. 22. března 1941 byli ubytováni ve škole říšští dělostřelci projíždějící Svitávkou. Výnosem č. 3283 MŠO ze dne 1. července 1941 byla rozpuštěna ú. šk. r., její funkci převzal stávající předseda a řídicí učitel obec. šk. Fr. Řepka. Nikdo netušil, že o měsíc později, 8. října 1941, bude zatčen Gestapem a po výsleších v Brně odvezen do koncentračního tábora v Osvětimi. Zde, doslova ukopán před zraky spoluvězňů, 12. února 1942 umírá. Jeho zatčením a následnou smrtí postihla nejen svitáveckou školu, ale i celou obec i obec sokolskou, zakázanou od 12. dubna 1941, nenahraditelná ztráta. Po válce byl Fr. Řepkovi udělen in memoriam Československý válečný kříž. V nově jmenované ú. šk. r. byl po Řepkově zatčení zvolen do funkce předsedy mlynář Eduard Jaroš. Výnosem min. škol. a nár. osvěty ze dne 16. 11. 1943 byly zrušeny ú. šk. r. a jejich pravomoc přešla na starostu obce místa školy. Novým zatímním řídicím učitelem na obecné škole se stává **Josef Beran**, který je však 15. února 1944 přidělen na hlavní školu chlapeckou do Letovic. Dalším prozatímním správcem školy se stává na krátký čas **Rudolf Sedlák**. I přes různé represe neměla snaha o převýchovu mládeže v duchu německé Říše žádný výrazný úspěch a setkávala se s všeobecným

5. Řídící učitel František Řepka

odmítavým postojem mládeže i veřejnosti. Válečné poměry však vedly k úpadku mravů, k neukázněnosti a hrubému chování dětí a mládeže. Celá doba protektorátu byla pohromou českého školství. Dne 4. dubna 1941 nastoupil ředitel svitávecké měšťanské školy Josef Míhola místo okr. školního inspektora v Mor. Ostravě, správou školy je pověřen **Lubomír Senz**. Vánoční prázdniny 1941/2 trvaly pro nedostatek topiva od 22. prosince do 4. března. Dnem 1. června 1942 byl ustanoven zatím. ředitelem měšť. šk. **Jaroslav Staníček**. Během r. 1942 byl do všech tříd hlavní školní budovy zaveden školní rozhlas. V září 1943 byla propůjčena v přízemí šk. budovy jedna učebna ochrannému četnickému oddílu, který v počtu devíti mužů hlídá v katastru Svitávky železniční trať. Dnem 1. srpna 1944 nastoupil na obecnou školu jako nový řídící učitel **Bohumil Tomášek**, který přišel z vojensky obsazené obce Kotvrdovice. Ve středu 20. září téhož roku se konalo v Brně rozloučení s bývalým řídícím uč. v. v. Janem Špatinkou, zemřel ve věku 87 let. Před Vánocemi 1944 je vyučování stále rušeno četnými leteckými poplachy. Vánoční prázdniny r. 1944 začaly 21. prosince, prodlouženy byly do 22. ledna 1945. Pro nedostatek paliva bylo však i potom vyučování zastaveno, žáci dostávali dvakrát týdně domácí úkoly a učitelé vypomáhali tři dny v týdnu na obecním úřadě. 8. února 1945 byla školní budova předána vojenským účelům. Byl zde umístěn zásobovací oddíl maďarského vojska v počtu asi 150 mužů, který zabral přízemí, I. poschodí a větší část II. poschodí školní budovy. Tato jednotka spálila ušetřené uhlí a způsobila ve všech školních místnostech mnoho škod. Skutečného a definitivního osvobození od německé nadvlády a tyranie se žáci i učitelé obou škol společně s občany Svitávky dočkali až ve čtvrtek 10. května 1945, kdy v dopoledních hodinách za nepředstavitelného nadšení přivítali první jednotky Československé, rumunské a posléze i Rudé armády.

Šk. r. 1945/6 - V prvním poválečném šk. r. se v organizování obou škol nic zásadního nezměnilo. Z příspěvku, který obdržela Svitávka na úhradu válečných škod, získaly školy obnos ve výši 40 000 Kč. Předzvěstí nové politické orientace našeho státu se stává zavádění nových, netradičních oslav - dne 6. listopadu 1945 bylo poprvé ve svitáveckých školách vzpomenuo výročí VŘSR a před vánočními prázdninami připomenuty 66. narozeniny J. V. Stalina.

Školství a škola v letech 1948 - 1989

Školský zákon č. 95/48 Sb. o jednotné školní výchově nově rozčlenil všechny školy na školy mateřské, národní, představující školy I. stupně, na školy střední II. stupně, na školy III. stupně pro mládež nad 15 let a na školy odborné. Zákon č. 31/53 Sb. zkracoval povinnou školní docházku a vytvořil školy mateřské, osmileté střední, jedenáctileté střední a odborné. V r. 1959 se staly z osmiletých středních škol devítileté, z jedenáctiletých pak dvanáctileté. R. 1960 byly devítiletky přejmenovány na základní devítileté školy (ZDŠ), rovněž národní školy obdržely tento název s dodatkem 1. - 5. postupný ročník. Dvanáctileté střední školy byly přejmenovány na střední všeobecně vzdělávací školy (SVVŠ). R. 1968 se mění v gymnázia, která jsou čtyřletá. Pravomoc m. šk. r. i školních výborů odborných škol po r. 1948 přešla na MNV, okr. šk. r. pak na ONV, odbory pro školství a kulturu. (Skutil, 1977)

Šk. r. 1948/9 - Podle výše zmíněného zákona byla v tomto šk. r. zdejší obecná škola organizována jako pětiletá národní škola smíšená s pobočkou při 1. tř., měšťanská škola jako smíšená trojtřídní střední škola s připojeným jednoročním učebním kurzem. Týden dětské radosti r. 1949 vyvrcholil otevřením dětského hřiště u vily v parku.

Šk. r. 1949/50 - S tělesnými pozůstatky básníka Františka Halase se žáci školy se svými učiteli rozloučili ve vytvořeném špalíru u státní silnice v sobotu 5. listopadu 1949. V téměř stejných místech vítají 8. května 1950 jezdce cyklistického Závodu míru Varšava-Praha, který poprvé od založení této mezinárodní disciplíny v r. 1948 projíždí naším regionem. Činnost m. šk. r. byla ve škole ukončena podle zákona o jednotné škole dnem 31. prosince 1949. Za přítomnosti okr. šk. inspektora K. Bednáře byl dne 19. dubna 1950 na škole založen pionýrský odbor Junáka (POJ), k jehož definitivnímu přejmenování na pionýrskou organizaci (PO) dochází v následujícím šk. r. 1951. Činnost PO na škole trvá až do konce r. 1989.

Šk. r. 1950/1 - Ředitelem pětileté národní školy se stává na jeden šk. r. **Josef Hoffman**. Od 1. října 1950 byla rozšířena Družina mládeže a zavedeno vaření obědů pro 63 žáků, do konce šk. r.

dosáhl počet strážníků čísla 108. Patronát nad zdejší školou přebírá n. p. Vitka. 12. listopadu 1950 je ustanoveno při zdejší škole Sdružení rodičů a přátel školy (SRPŠ), jehož výbor čítal dvanáct členů. Výborové i členské schůze jsou pro obě školy společné a konají se za střídavého předsednictví předsedů obou SRPŠ. Dnem 31. srpna 1951 odešel na trvalý odpočinek dosavadní ředitel střední školy Jaroslav Staníček.

Šk. r. 1951/2 - Dochází ke spojení národní a střední školy ve Svitávce v jednotnou devítiletou školu. Ředitelem této školy byl ustanoven učitel střední školy **František Klíč**, jeho zástupcem Josef Hoffman. Práce v tomto šk. r. , kdy je na škole 373 žáků, byla započata pod heslem: Za socialistickou školu, za socialistickou výchovu. Na nižším stupni působili učitelé: Jarmila Bílková, Libuše Hoffmanová, Radka Hořčicová, Filomena Ťoková, Drahomíra Weingartlová a Josef Hoffman. Na vyšším stupni učí: František Klíč, Jan Kratochvíl, Olga Pinkasová, Miloslav Rozner, Lubomír Senz, Helena Skoupá, Vladimír Skoupý, Slávka Slámová (od 1. dubna 1952), Emilie Überallová a Alois Vejrosta.

Šk. r. 1952/3 - Opravena a nabílena fasáda školy za 97 000 Kčs. Patronátní závod zřídil zábradlí před školou a provedl instalaci zářivek v kreslárně.

Šk. r. 1953/4 - Do funkce ředitele školy nastoupila **Dobroslava Svobodová**, z národní školy ve Skříbu, zástupcem ředitele se stává František Klíč. Školní obvod jednotné školy tvoří: Zboněk, Sasina, Klevetov, Sebranice, Skalice, Jabloňany, Chrudichromy, Míchov, Podolí, Visky a Pamětice. Ze školní kuchyně byla zřízena jídelna, z vedlejší ředitelny kuchyň. Vestibul školy je obložen obkládačkami, místnosti vymalovány, natřeny podlahy a na dvoře postaveny nové kůlny na úschovu jízdních kol.

6. Svitávecká sokolovna. Po slavnostním otevření 18. září 1927 sloužila především žákům školy. Foto 1996.

Šk. r. 1954/5 - Na škole začíná velice dobře pracovat dramatický kroužek pod vedením učitelky Jarmily Bílkové, v němž pracuje až 80 žáků. Na Vánoce bylo dětmi zahráno divadelní představení se zpěvy a tanci Kouzelné citrony. Do SUT jsou přihlášeny dvě pohádky - Popelka a Kouzelné citrony. Výsledek, 1. místo v okr. kole, je důkazem poctivého přístupu všech členů tohoto kolektivu.

V následujících několika letech se hráli žáci ještě řadu dalších představení, např.: Jak mráz čaroval, O čertu Belínkovi, Princezna Zlatohlávka a ze všech nejvýpravnější O Slunečníku, Měsíčníku a Větrníku. Posledně jmenovaná pohádka se stala divácky nejúspěšnější jak doma, tak i v krajském kole SUT v Židlochovicích. Hudbu ke všem divadelním představením komponoval a řídil František Hlaváček, o divadelní zázemí (choreografii, nácvik písní a tanců, šití kostýmů) se staraly členky SRPŠ, především Jitka Boháčová, Zdena Maršálková a Marie Šmídová. Ve škole je zřízena ošetřovna pro nerušený výkon zdravotních prohlídek obvodního lékaře MUDr. I. Maršálka. Od 28. března 1955, v den narozenin J. A. Komenského, je každoročně slaven **Den učitelů**. Školní rok je ukončen místní spartakiádou.

Šk. r. 1955/6 - Na škole je zapsáno 391 žáků, existuje tu již školská skupina ČSM, v níž je 98% žáků osmých tříd. 1. cenu dostávají žáci v okr. soutěži LUT za předvedení horáckých tanců se zpěvy, se stejným programem se zúčastňují i kola krajského.

Šk. r. 1956/7 - 1. září 1956 ustanoven okr. školním inspektorem Jindřich Skulil, zástupce ředitele JŠS v Boskovicích. Během školního roku vybaveny dvě třídy novými židlemi a stolky. Školní jídelna přeložena do nově adaptovaných místností velké vily, budovy MNV ve Svitávce.

Šk. r. 1957/8 - 11. 11. 1957 nastupuje z Boskovic do funkce zástupce ředitele školy učitel Jaroslav Totušek. Z bývalé kuželny v sokolovně je zřízena školní dílna. Jak na učitele, tak i na rodiče doléhá neustále se zvyšující politický tlak ve všech oblastech života. Výběr žáků na další studia se děje podle třídního hlediska, přičemž žákům z dělnických a rolnických rodin musí být dávana dle směrnic přednost před dětmi z rodin inteligence. Také při výchově ve třídách je nařízeno uplatňovat toto třídní hledisko. *„Těživým problémem naší školy byly však otázky výchovné, zejména jednotný světový názor rodiny a školy. Pěstování vědeckého světového názoru je tak zatím prováděno školou a malou částí rodin, hlavně ze Svitávky. Jinak zůstává světovým názorem drtivě většiny žáků, hlavně venkovských, názor idealistický.“* Tolik zápis ve školní kronice. Učitelský sbor a žáci školy se v neděli 30. března 1958 společně rozloučili se zesnulým bývalým ředitelem jednotné školy Fr. Klíčem.

Šk. r. 1958/9 - V prosinci jsou při 1. a 2. tř. založeny oddíly Jisker o celkovém počtu 62 žáků. V učitelské práci je směrnicemi zdůrazňována ateistická výchova. Na škole je 384 žáků ve 12 třídách. Od 1. 9. jsou na škole nově ustanoveni učitelé: Marie Grulichová, Alena Veselá a Marta Ryšavá.

Šk. r. 1959/60 - O prázdninách provedeny nutné opravy zařízení školy z prostředků MNV, další částka ve výši 90 000 Kčs byla použita na opravu fasády čelní stěny, nátěr oken, dveří a podlah včetně opravy malby ve třídách. Dle usnesení strany a vlády o spojení školy se životem se intenzivněji rozvíjí práce v dílnách a na školním pozemku. Ke dni 1. červenci 1960 zanikl téměř po sto letech okres Boskovice, převážná část jeho obcí byla sloučena do okr. Blansko.

Šk. r. 1960/1 - Školní rok začal milým překvapením. Žákům byly veškeré pomůcky a učebnice poskytnuty zdarma. Škola zaznamenává změnu. Je zřízena 9. třída, má 38 žáků. Docházka do ní je letos ještě dobrovolná. Počet žáků ZDŠ je 446. Složení pedagogického sboru: ředitelka D. Svobodová, zást. ředitele J. Totušek, J. Bílková, L. Hoffmanová, H. Konečná, St. Bauerová, J. Zapletalová, J. Hoffman, B. Fousková, J. Nečas, M. Konečný, M. Ryšavá, M. Grulichová, S. Slámová, L. Ondřík, H. Konečná, J. Hasoňová a A. Vejrosta. O prázdninách r. 1961 realizuje škola pro žáky ve skautském duchu úspěšný týdenní stanový tábor v údolí říčky Bělé pod Vratíkovem. Následující léto jsou stany již na delší dobu postaveny u rybníka v obci Suchý, další prázdniny v průseku malého lesíka nedaleko rybníka v malebné krajině pod Protivanovem. Tam je vybudována i skromná polní kuchyně. Největší podíl a zásluhu na realizaci této tábornické aktivity měl především velký milovník přírody a neúnavný turista uč. J. Totušek.

Šk. r. 1961/2 - V tomto šk. r. je povinná docházka do devátých tříd pro všechny žáky. Ve vyučování zařazeny 2 - 3 hod. tělesné výchovy týdně, v 1. - 5. tř. zařazeny fysminutky. Na konci šk. r. obsadili žáci ZDŠ ve Svitávce několik prvních míst okresu ve sportovních disciplínách školských soutěží.

Šk. r. 1962/3 - Členové nového školního dramatického kroužku - žáci 8. a 9. tříd - zahájili šk. r. téměř tříhodinovým programem nacvičeným o prázdninách z převážně vlastních písní se satirickými texty ze školního prostředí. Tento hudební pořad, nazvaný „Písničky pod lavicí“, byl tvořen pod dohledem členek SRPŠ, Zdeny Maršálkové a J. Boháčové. Část později pořízené zvukové nahrávky pracovníky Čs rozhlasu v Brně byla vysílána v programovém bloku pro mládež. Nový výnos minister. škol. a kultury

zajišťuje nerušené vyučování na školách. Z toho důvodu jsou omezeny do té doby pravidelné brigády v JZD, výlety apod.

Šk. r. 1963/4 - Ředitelka D. Svobodová nastupuje do funkce předsedy JZD ve Svitávce. Do doby jejího návratu je na její místo dočasně ustanoven **J. Totušek**, jeho zástupcem je určen uč. J. Hoffman. V místní lidové knihovně střídá dlouholetého knihovníka, učitele Al. Vejrosty, učitelka M. Grulichová.

Šk. r. 1964/5 - Výtvarný kroužek pod odborným vedením uč. L. Hoffmanové, uspořádal v letošním šk. r. při příležitosti voleb do zast. orgánů výstavu svých prací. Některé z nich, zvláště keramické kachle, dosahují téměř umělecké dokonalosti. Tato zručnost je výsledkem dlouholeté činnosti kroužku. Pracuje se i s nevšedními materiály, jako např. plechem, dráty a lýkem, v kresbě jsou používány rozličné techniky. O výstavu, kterou s obdivem shlédla převážná část zdejších občanů, se zajímala i Československá televize, s členy kroužku natočila besedu ujedovnického rybníka Ošovce.

Šk. r. 1966/7 - Pro druhé pololetí byl vypracován nový rozvrh hodin s ohledem k té skutečnosti, že od 6. února jsou na ZDŠ zavedeny pokusně volné soboty (každá sudá). V březnu bylo na pokyn ONV provedeno přezkoumání všech učitel. vysvědčení a diplomů, učitelé vyplnili tiskopisy jako podklad pro nové platy, které byly zvýšeny v průměru o 300 Kčs.

7. Učitelský sbor a správní zaměstnanci v roce 1966

První řada - A. Zemenová, Fr. Prokešová, J. Totušek, D. Svobodová, L. Ondřík, M. Ryšavá, M. Jalová, J. Hoffman

Druhá řada - D. Kupsová, R. Dřevová, K. Vitouchová, J. Bílková, B. Pokorná, M. Snitilá, H. Skácelová, J. Zapletalová, B. Věrná, J. Brandner, M. Grulichová

Třetí řada - V. Makovská, St. Bauerová, H. Kvasničková, Sl. Slámová, E. Janíková, M. Laštůvková, L. Hoffmanová

R. 1968 - V tomto roce byla během prázdnin provedena instalace ústředního topení v celé školní budově, hodnota díla představovala cca 270 000 Kčs.

Šk. r. 1970/1 - Ředitelka D. Svobodová odchází do důchodu a novým ředitelem je jmenován dlouholetý učitel ve Svitávce **Ladislav Ondřík**, zástupcem ředitele Slávka Slámová. Učitelství sbor tvoří: J. Bílková, E. Veselá, J. Zapletalová, K. Vitouchová, B. Věrná, E. Janíková, L. Sedláková, St. Křížová, M. Laštůvková, K. Kaderka, J. Cetkovská, M. Grulichová, H. Skácelová, B. Pokorná, Z. Hoffmanová, L. Hoffmanová, M. Ryšavá, D. Svobodová. Ve ŠD je J. Sychrová a D. Kupsová. Je provedena výměna oken mimo západní stranu a nová fasáda na severní a jižní straně budovy.

Šk. r. 1971/2 - Do školy je zaveden nový vodovod. Další rekonstrukční práce jsou prováděny na elektroinstalaci v objektu budovy.

Šk. r. 1974/5 - Stávající ředitel odchází na odbor školství ONV v Blansku, na uvolněné ředitelské místo je jmenována **Slávka Slámová**. Do funkce zástupce je ustanovena učitelka Marie Grulichová. V tomto šk. r. odešli na věčnost následující učitelé v. v.: 28. září 1974 - Jaroslav Staníček, 84 let, 12. října 1974 - Josef Hoffman, 67 let, 13. března 1975 - Alois Vejrosta, ve věku 71 let.

Šk. r. 1975/6 - V říjnu 1975 byl při 6. tř. založen Klub mladých čtenářů (KMČ), jenž spolupracoval s KMČ při pražském nakladatelství Albatros. Na základě celostátně vyhlášených úkolů tímto nakladatelstvím byla ve škole zřízena **Síň Fr. Halase**, básníka našeho kraje, a dále výstavky vztahující se k dalším umělcům, jako byl K. J. Beneš, Theodor Hejl, Josefa Vejrychová a k ní patřící Max Švabinský. Vysoká úroveň žáků KMČ, jež byla dosažena láskyplnou prací zakladatelky tohoto kroužku, uč. J. Pavlů z Boskovic, byla oceněna nejen odborem školství ONV, ale i samotným nakladatelstvím v Praze. Při příležitosti oslav Dne učitelů obdržel pedagogický sbor ZDŠ ve Svitávce diplom a plaketu ČSSR a ÚRO za rozvoj pracovní iniciativy. V rámci literární části soutěže „Děti, mír a umění“ získal Pavel Němec, žák 7. tř., v krajském kole 2. místo básní „Chile 1976“.

Šk. r. 1977/8 - Poprvé v dějinách školy se uskutečnil **zimní lyžařský výcvik žáků** sedmých tříd pod vedením učitele J. Horníčka, který byl zároveň organizátorem celé akce. Týdenní pobyt na Pomezních boudách v Krkonoších byl nejen příjemným zpestřením učebních osnov, ale splnil i účel ozdravného pobytu dětí v přírodě.

R. 1978 - V měsíci srpnu až říjnu byla provedena kompletní rekonstrukce střešní krytiny včetně obezdění komínů. Generální opravy se dočkal i byt školníka, práce prováděl OSP Boskovice. V březnu předchozího roku byl v kotelně zabudován druhý kotlů na koks.

Šk. r. 1980/1 - V rámci zkvalitnění temperování školních prostor dochází k výměně konvektorů za radiátory, v některých třídách jsou stávající radiátory doplněny články. V následujícím šk. r. je provedena generální oprava chlapeckých WC.

Šk. r. 1982/3 - Vynikající umístění ve vývarných soutěžích, v oboru recitace a v oblasti související s výukou ruského jazyka pod názvem „Puškinův památník“, v soutěži mladých zdravotníků, i soutěži tělovýchovně - branných zařadilo školu v tomto šk. r. mezi nejúspěšnější školy na okrese. V následujícím šk. r. je ustanovena do funkce ředitele školy **Marie Grulichová**, zástupcem ředitele je určena Helena Skácelová.

Šk. r. 1984/5 - Na základě zákona č. 29/1984 Sb. má základní škola osm ročníků. První stupeň tvoří 1. -4. tř., 5. - 8. tř. tvoří stupeň druhý. Škola má 338 žáků ve 13 třídách a dvou odděleních ŠD. Na I. stupni učí K. Vitouchová, J. Zapletalová, L. Staňková, B. Věrná, J. Koudelková, na II. stupni B. Pokorná, V. Ošmerová, I. Maršálek, K. Palán, J. Cetkovská, J. Horníček, S. Křížová, S. Řehulová, N. Růžičková a jako důchodkyně S. Slámová a Z. Skotáková. Ve ŠD je J. Musilová, D. Kupsová. Na tělovýchovné akademii uspořádané 26. dubna 1985 ve spolupráci s TJ Sokol, předvedli žáci školy ukázky skladeb celostátní spartakiády 1985. Skupina starších žákyň cvičila na Strahově. Zahájeny jsou úpravy interiéru školy spočívající v montáži dřevěných obkladů na schodišti a chodbách. V následujícím šk. r. se v této pracovní činnosti pokračuje.

Šk. r. 1985/6 - Rozšířena a nově upravena je Halasova síň ve II. poschodí. Součástí výuky se stal již tradiční zimní plavecký výcvik v boskovickém, případně blanenském bazénu, kam jsou žáci přepravováni autobusem. V květnu proběhlo v Blansku okr. kolo celostátního turisticko - branného

závodu mládeže, kde se žáci 5. tříd umístili na 1. místě. V rámci letní pionýrské činnosti byl pro žáky připraven letní tábor v Kunžaku (okr. J. Hradec), v objektu zapůjčeném ČKD Blansko. Tábora se zúčastnilo pod vedením J. Strbačkové 43 dětí.

Šk. r. 1986/7 - Ze školy odchází do funkce ředitelky ZŠ Tyršova 2 v Letovicích dlouholetá učitelka na zdejší škole, Blanka Věrná. V tomto šk. r. bylo dokončeno dřevěné obložení chodeb, taktéž dokončena byla rekonstrukce nové kotelny včetně postavení nového komínu. V pátek 27. března 1987 proběhla **kolaudace nové školní tělocvičny** postavené v akci „Z“, hodnota díla představuje částku 4 648 000 Kčs. Cvičit se zde začalo 1. dubna 1987. Podle finančních možností je tělocvična postupně vybavována potřebným náradím. Slouží také pro oddíl kolové ISOCORP Svitávka. Upravena je i ŠD, větší z obou místností ŠD je vybavena novým nábytkem. Závěrem roku 1986 je za 182 000 Kčs uskutečněna koupě Koháčkova domu, sousedícího se školou, pro účely vybudování školních dílen.

8. Nová školní tělocvična byla otevřena v r. 1987. Foto 1996.

Šk. r. 1987/8 - Na školním pozemku u železniční zastávky je dokončen skleník, konstrukci vyrobil Lidokov Kunštát. Koncem r. 1987 je do adaptovaného objektu Koháčkova domu přestěhováno zařízení dílen

z pronajatých místností sokolovny. V listopadu téhož roku je ve spolupráci školy a patronát. závodu Vlněna založena „Stanice mladých techniků“, jejíž praktická činnost je v laboratořích nově vybudované čističky, pod vedením uč. B. Pokorné, zaměřena na ekologii vod a ochranu životního prostředí. V tomto šk. r. byla provedena analýza celé školské soustavy, jež má sloužit jako podklad na chystané plenární zasedání ÚV KSČ o školství. V rámci prázdninové pionýrské aktivity se zúčastnilo 55 dětí letního tábora v Kunžaku, z toho bylo 10 žáků z družební školy v Okoličné (okr. Komárno) a další část školní mládeže jela do tábora v Drozdovské pile (okr. Šumperk).

Šk. r. 1988/9 - Znovu se úspěšně rozvíjí čtenářský kroužek pod vedením učitelky V. Hájkové. **Nové školní dílenské prostory** byly uvedeny do trvalého provozu na základě kolaudačního řízení, které bylo provedeno 3. října 1988. Dne 21. března 1989 zemřela ve věku nedožitých 75 let Dobroslava Svobodová, ředitelka školy v. v. Opět bohatá letní prázdninová činnost s možností volby několika táborů a to jak putovních, tak i stálých.

Škola ve svobodném státě

Šk. r. 1989/90 - Konec r. 1989 je ve znamení politických a ekonomických změn v našem státě. Ve vedení školy zůstává nadále M. Grulichová, její zástupkyní pro příští šk. r. se místo H. Skácelové, která odchází do důchodu, stává J. Cetkovská. I přes všechny změny a události odehrávající se v naší zemi v následujících měsících, dařilo se pedagogickému kolektivu školy vytvářet podmínky k plnění hlavního úkolu školy - učit a naučit. 8. dubna 1990 uděluje KMČ Čestné uznání čtenářskému kroužku ZŠ ve Svitávce. V soutěži pátých ročníků „Zdatné děti“ se v rámci Jihomoravského kraje umístili v kategorii A naši soutěžící na třetím místě za reprezentanty ZŠ ve Sloupě a Olešnici na Mor.

Šk. r. 1990/1 - Učí se podle stávajících učebnic, hodiny dějepisu jsou na základě urychleně zpracovaných pomocných textů zaměřeny na pravdivý výklad historických skutečností, probíhá rekvalifikace učitelů ruského jazyka. Jsou zrušeny osobní listy žáků, zavádí se katalogové listy, které se stávají přílohou nových třídních výkazů. 1. května 1991 byl zřízen Školský úřad se sídlem v Blansku, v návaznosti byla zvolena školská rada, jejíž členkou se stala za náš obvod uč. J. Cetkovská. K 1. červnu 1991 vypisuje Školský úřad v Blansku konkurzní řízení na místa ředitelů škol.

Šk. r. 1991/2 - Do funkce ředitele školy nastupuje **Jarmila Cetkovská**, její předchůdkyně Marie Grulichová odchází do důchodu. Do funkce zástupce ředitele byla zvolena učitelka Stanislava Křížová. Na základě novelizace školského zákona má ZŠ devět ročníků, deváté třídy se zřizují podle potřeby. V současném období mohou žáci 8. tříd volit buď devátý ročník nebo střední školu, případně učební obor. Na škole je 283 žáků ve 13 třídách a dvou odděleních ŠD. Pedagogický sbor tvoří: L. Staňková, J. Paráková, J. Koudelková, B. Sychrová, P. Borek, J. Vaňková, J. Nezvedová, B. Pokorná, S. Trefná, I. Maršálek, St. Řehulová, J. Novák, V. Šlampová, V. Hájková, J. Strbačková, A. Matušková, M. Grulichová. Ve ŠD je J. Musilová a M. Kupsová. Nepovinné římskokatolické náboženství vyučuje boskovický děkan Fr. Jindra.

R. 1993 - Dne 5. října je škola napojena na nově budovaný obecní vodovod.

Šk. r. 1994/5 - Na škole pracuje několik zájmových útvarů, mezi něž patří především výuka anglického a německého jazyka, počítačové techniky, dále kroužek zdravotnický, dopravní, historický a rybářský. Do důchodu odchází uč. B. Pokorná, která na škole učila od r. 1959.

Šk. r. 1995/6 - Během letních měsíců r. 1995 dostala školní budova „nový kabát“ v podobě fasády, kterou zhotovila stavební fa STAR Kunštát. Na tuto opravu získala obec dot aci ve výši 600 000 Kč. Školní vyučování bylo zahájeno podle metodického materiálu „Organizace přechodu na povinnou devítiletou docházku v základní škole“. ZŠ ve Svitávce je neprávni subjekt, zřizovatelem je OÚ Svitávka. Škola byla zařazena do sítě škol 7. března 1996, IČO 47884908. Na škole je 165 žáků v 9 třídách a dvou odděleních ŠD.

Šk. r. 1996/7 - Podle zákona č. 256/96 Sb. je již povinná docházka do 9. tř. Škola má 182 žáků v 9 třídách a dvou odděleních ŠD. Na I. stupni (1. - 5. tř.) pedagogický sbor tvoří J. Koudelková, B. Sychrová, J. Paráková, V. Šlampová, V. Hájková, na II. stupni (6. - 9. tř.) ředitelka J. Cetkovská, St. Křížová, L. Staňková, D. Tenorová, St. Řehulová, A. Antl, H. Podloucká. Ve ŠD je M. Kupsová a J. Paráková. Nepovinné římskokatolické náboženství vyučuje K. Cvrkalová a L. Vlachová. Ve věku nedožitých 66 let zemřel dne 29. října 1996 bývalý ředitel školy L. Ondřík. V mimoškolní aktivitě nabízí ZŠ žákům kroužky něm. a angl. jazyka, dále kroužek výtvarný, zdravotnický, dopravní výchovy, historický, rybářský a ručních prací. V rámci rozvíjení tělesné zdatnosti dětí škola spolupracuje s TJ Sokol (cvičení) a jeho oddílem tenisu, s SK MORAVAN (žakovská kopaná) a ISOCORP Svitávka (kolová). Zvláště zde dosahují žáci - odchovanci ZŠ - pod vedením MUDr. P. Loskota vynikajících výsledků nejen v rámci ČR, ale i v evropských soutěžích kolové. Dále se velká část žactva zapojuje do mnoha sportovních a výtvarných soutěží a vzdělávacích olympiád v oboru matematiky, zeměpisu, biologie, českého jazyka apod. I zde se stává pravidlem jejich dobré umístění a zdárně tak reprezentují svoji školu. V rámci kulturního vyžití a vzdělávání umožňuje škola žákům formou zájezdů návštěvu divadelních představení v Brně. Tato tradice je víc než čtyřicetiletá. V současnosti ZŠ připravuje následující projekty: vybavení počítačové učebny, obnovení síní Fr. Halase a Fr. Řepky.

9. *Současný pedagogický sbor*

*První řada - J. Koudelková, D. Tenorová, L. Staňková, St. Křížová, J. Cetkovská,
J. Paráková, H. Podloucká.*

*Druhá řada - A. Antl, B. Sychrová, St. Řehulová, V. Hájková, M. Kupsová,
V. Šlampová, školník J. Mihola*

Učitelé ustanovení k řízení školy

Obecná škola - stará budova pod kostelem

1873 - 1892 Rudolf Pelíšek, nadučitel
1892 - 1897 Jan Špatinka, řídicí učitel

Obecná škola - nová budova

1897 - 1923 Jan Špatinka, řídicí učitel
1923 - 1924 Karel Král, zatímní správce školy
1924 - 1931 Josef Drahovzal, řídicí učitel
1931 - 1933 František Řepka, zatímní řídicí učitel
1933 - 1936 Jan Jedlička, řídicí učitel
1936 - 1941 František Řepka, řídicí učitel
1941 - 1944 Josef Beran, zatímní řídicí učitel
1944 Rudolf Sedlák, pověřen správou školy
1944 - 1950 Bohumil Tomášek, ředitel
1950 - 1951 Josef Hoffman, ředitel

Měšťanská škola (od r. 1948 střední škola)

1919 - 1920 Jan Špatinka, zatímní správce školy
1920 - 1928 Josef Zahradník, ředitel
1928 - 1942 Josef Mihola, ředitel
1941 - 1942 Lubomír Senz, zastupující ředitel
1942 - 1951 Jaroslav Staníček, ředitel

Ředitelé a zástupci jednotné školy (osmiletá, devítiletá)

1951 - 1953	František Klíč, zástupce Josef Hoffman
1953 - 1962	Dobroslava Svobodová, zástupce Jaroslav Totušek
1963 - 1964	Jaroslav Totušek, zástupce Josef Hoffman
1965 - 1970	Dobroslava Svobodová, zástupce Jaroslav Totušek
1970 - 1974	Ladislav Qndřík, zástupce Slávka Slámová
1974 - 1983	Slávka Slámová, zástupce Mgr. Marie Grulichová
1983 - 1991	Mgr. Marie Grulichová, zástupce Helena Skácelová
1991	Mgr. Jarmila Cetkovská, zástupce Mgr. Stanislava Křížová

*

100 let existence školní budovy znamená - tisíce žáků, stovky učitelů a správních zaměstnanců, bez jejichž pracovní činnosti by se škola v žádném případě neobešla a jež není v našich možnostech s odstupem času beze zbytku vyjmenovat. Připomeňme si závěrem alespoň ty, kteří nás všechny ráno vlídně, jindy zase přísně ve škole vítali - školníky. Od nepaměti to byl V. Růžička, dále pak Fr. Dufek, A. Odehnal, J. Brandner, V. Zemene, J. Vybíhal a J. Mihola.

Autorův epilog

Míra úplnosti a faktografické přesnosti je dána stupněm kvality podkladů, vědomostí získaných studiem těchto pramenů a dostupné literatury v době psaní rukopisu. Samotný textový rozsah byl stanoven možnostmi vydavatelů.

Děkuji za aktivní spolupráci především ředitelce ZŠ ve Svitávce, Mgr. Jarmile Cetkovské, dále bývalým ředitelkám, Slávce Slámové a Mgr. Marii Grulichové, Libuši Hofimanové, učitelce v. v. a paní Elišce Nečasové.

Věřím, že velkou radost z publikace budou mít nejen ti, kteří již svým věkem došli k názoru, že léta strávená ve školních lavicích patří k těm nejkrásnějším v životě lidském, a také na ně v tomto duchu vzpomínají.

Osobně tímto památkem splácím alespoň částečně dluh svým rodičům a učitelům, kteří mne vedli cestou za poznáním...

Svitávka, 20. května 1997.

Prameny a literatura:

- Knies, J. (1904): Boskovský okres, Brno, 185
- Skutil, J. (1977): Okresní archiv v Blansku, TEPS Praha, 171-3, 225-6
- Herčíková, Z., Mgr. (1996): Památník ZŠ Tyršovy 2 v Letovicích 1906-96
- Kronika obecné školy ve Svitávce, zápisy z let 1788-1930
- Kronika obecné školy ve Svitávce, zápisy z let 1934-1951
- Kronika pětileté obecné smíšené školy ve Svitávce, zápisy z let 1940-1945
- Kronika újezdni měšťanské chlapecké a dívčí školy ve Svitávce, zápisy z let 1940-1945
- Kronika měšťanské a jednotné školy ve Svitávce, zápisy z let 1919-1951, 1951-1969
- Kronika školy ve Svitávce, zápisy z let 1970-1977
- Kronika školy ve Svitávce, zápisy z let 1984-1996
- Pamětní kniha městyse Svitávka, zápisy z let 1924-1957, 1978-1988
- Kronika sboru dobrovol. hasičů 17. Mos. Low-Beer Svitávka, zápisy z let 1878 - 1938
- Obrazová část: obálka, 1,3,6, - archiv autora, 4,5,7,8,9,10 - archiv školy, 2 - paní D. Hlávková

v Brně dne 2/11 59.

Vážený pane!

V příloze posílám Vám dvoje skice pro stavbu
 čtyř třídových škol ve Svitávce, kterýchž se na
 místě měří podání bez křivočiny jest.

Na skici pro fasádu a řez pracuji. Škola
 ta bude ale, když i smoty laciné jsou na každé
 dy' před dražší než prof. 25.000 Kč, a bude
 vyžadovat nákladu nejméně 30.000 Kč.

Školy jakož vůbec všichni paníkem jest tak
 jak pakon to předemianji projektováno, a místo
 i znovu vše rákem než udáno se umístění.

Velmi mile by mi bylo kdyby sl. místní
 školní rada, své rozhodnutí stran stavebního
 místa brzo učinila, potažno komisiončně ústa,
 novita, bych v další práci než letní práce
 dojdou pokračovati mohl.

Stejnou posílám tímto zapůjčené mi mapy, a
 situaci se kopii s těchto, na které vypracované jsou
 obě školy dle nastaných skic.

Vše další rozkazy v bránu očekávaje zůstanám
 v plné míře oddaný

Ant. Tebich

10. Dopis stavitele Antonína Tebicha

Obálka: Školní areál z ptáčích perspektivy. Foto: Květen 1997.

Texty připravil a zpracoval: Pavel Krejcar

Prošlo jazykovou úpravou

Vydává: Základní škola ve Svitávce, OÚ ve Svitávce